

Ella Vänskä
To be an Icon
2022

Merja Honkkila

Kuvataiteen perusopetus, laaja oppimäärä

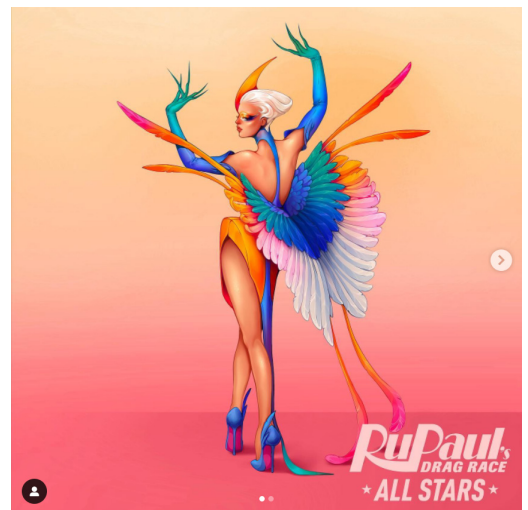
lopputyö

Sara Hildén -akatemia

Olen Ella Vänskä, 17-vuotias lukiolainen Tampereelta. Menneenä lukuvuonna olen työskentänyt ja saanut valmiiksi Sara Hildén -akatemiaan opintoni päättävän lopputyön. Teokseni on viiden digitaalisen teoksen luoma sarja, joka on printattu näyttelyyn esille.

Taiteen saralla olen aina ollut kiinnostunut piirtämisestä, sarjakuvista sekä värikkästä ja mielikuvituksellisesta taiteesta. Innostukseni piirtämiseen tuntuu aina olleen kanssani, ja niin kliseiseltä kuin tämä kuulostaakin olen piirtänyt koko elämäni siitä hetkestä lähtien, kun opin pitämään kynää kädessäni. Sara Hildén -opinnoissani olen päässyt syventämään vuosien aikana moneen erilaiseen tekniikkaan ja työskentelytapaan, mikä on avan-

Oma taiteeni on saa innoituksensa jokapäiväisestä elämästä, toisista taiteilijoista ja omasta mielikuvituksestani. Pienestä pitäen olen aina ollut kiinnostunut monista erilaisista piirustustyyleistä. Erityisesti sarjakuvamainen ja mangamainen tyyli ovat olleet vahvasti mukana. Toisaalta ihailen vahvasti myös klassista taidetta ja taiteilijoita. Pidän vahvasti esimerkiksi J.C. Leyendeckerin sekä rokoko-tyylisuuntauksen maalauksista. Toivoisin, että vielä joskus osaisin maalata samalla tavalla. Ehkä jopa digitaalisesti.

@jmarkou_art Instagramissa

Seuraan sosiaalisen median kautta lukuisia minua inspiroivia taiteilijoita ympäri maailman, jotka oman taiteensa kautta auttavat minua jatkamaan omaa taidettani. Lopputyöhöni sain erityisesti inspiraatiota jmarkou_art -nimimerkillä Instagramissa toimivalta taiteilijalta.

@jmarkou_art Instagramissa

Tuntuu jopa oudolta, että lopputyö on vihdoinkin valmis. Sen tekeminen vei paljon aikaa, mutta nautin suuresti sen tarjoamasta prosessista. Tuntuu vähän tyhjältä, kun vihdoinkin lähetin lopputyöni painantaan, eikä työ enää niin sanotusti ollut omissa käsissäni. Onneksi tämän portfolion myötä pääsen muistelemaan kaikkia niitä hetkiä, jotka vietin lopputyöni kanssa.

Lopputyöni valmistui viiden A3 kokoisen digitaalisen teoksen sarjaksi. Teokset on printattu A2 kokoiselle kiiltävälle julistepaperille, jotka on kiinnitetty valkoiselle kapalevyille. Digitaalisesti maalasin teokset omalla iPadillani Procreate -nimisessä piirto-ohjelmassa.

Teoksista jokaisessa jatkuvana teemana on omakeksimä hahmoni nimeltä Jurnin, joka esittelee pukuja päällään mallin tavoin. Hän on 19-vuotias nuori, joka asuu Yhdysvalloissa Los Angelesissa. Jurnin on yksi omakeksimistä hahmoistani, joita usein kutsutaan myös lyhenneellä oc (own character). Olen kehittänyt hahmoja roolipelaamista varten, mutta myös ihan vain huvikseni. Roolipelaaminen on eräänlainen interaktiivinen tarina, jossa useampi kuin yksi henkilö kirjoittaa tarinaa yhdessä hahmoilla, jotka ovat vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. Hahmot voivat olla esimerkiksi jostakin sarjasta tai omakeksimiä, niin kuin minulla useimmiten on.

Hahmona Jurnin on hyväsydäminen, ehkä hieman hölmö ja muodista kiinnostunut nuori. Lopputyötäni aloittaessa Jurnin identifioi itsensä mieheksi, mutta nyt lopputyön lopettaessani hän identifioituu muunsukupuoliseksi. Muunsukupuolinen tarkoittaa henkilöä, jonka sukupuoli-identiteetti ei sovi kaksinapaiseen mies-nainen-jakoon. Muunsukupuolinen on sateenvarjotermi monille erilaisille ihmisille, jotka eivät koe itseään (vain) miehiksi tai (vain) naisiksi. Ulkoisesti Jurnin on feminiininen, enkelimäinen ja hyvin pukeutuva nuori. Hän on erittäin kiinnostunut muodista ja toivoo vielä jonain päivänä työskentelevänsä muotialalla.

Tiesin haluavani sisällyttää Jurninin jollain tavalla lopputyöhöni, ja lopulta päädyinkin rakentamaan teoksen miltei kokonaan hänen ympärilleen. Olen itsekkin kiinnostunut muodista, ja pukeutumisesta ylipäättään, joten päätin yhdistää muodin ja hahmoni yhteen. Teoksen teemaksi tahdoin nostaa muodin ja pukeutumisen, sekä vaatteisiin sidotun sukupuolen. Itse en usko siihen, että vaatteilla olisi tiettyä sukupuolta, mutta se tuntuu olevan yhteiskuntamme normi. Tahdoin teoksellani ottaa kantaa vaatteiden sukupuolisidonnaisuuteen ja muutenkin sukupuoleen ja sen tulkintaan fyysisten ominaisuuksien ja piirteiden perusteella. Koen tärkeäksi, ettei ihmisen sukupuolta voi tietää tai olettaa pelkästään hänen ulkonäkönsä perusteella, ja se ajatus on ollut minulle tärkeä myös Jurninin kohdalla hahmona. Halusin luoda lopputyökseni jotakin kaunista, mutta myös kantaaottavaa.

Tiesin jo ennen kuin Sara Hildénin syyslukukausi alkoi, että tahdon tehdä työni digitaalisesti. Ideaa lopputyöhön ei ollut, mutta se oli minulle heti varmaa, että työ tulisi olemaan digitaalinen. Digitaalinen piirtäminen/maalaaminen alkoi minulla vahvasti 7. luokalla ja tutustutin itseni puhelimella piirtämiseen hitaasti oppien digitaalisen maalaamisen/piirtämisen salat. 9. luokalla sain oman iPadin ja se olikin ensimmäisen kokemukseni kynän kanssa piirtämisestä digitaalisella alustalla.

Prinsessa Dianan kuuluisa "kostomekko (revenge dress)"
Kuva: Princess Diana Archive/Getty Images

Pyörittelin ajatusta jonkun aikaa päässäni, kunnes tulin siihen tulokseen, ettei idea keijukaisesta tuntunut oikealta. En tuntunut saavan työhön mitään syvällisempää tarkoitusta, jonka minusta tarvitsin, koska onhan tämä opintoni päättävä teos. Päivänä, jolloin olin menossa jatkamaan lopputyötäni Sara Hildénin koululle, päätin muuttaa ideani täysin. Keksinkin yhdistää Jurninin ja pukeutumisen sekä historian tuomalla menneiltä vuosikausilta omasta mielestäni ikonisimpia ja kauniimpia asuja, jotka samalla sopivat hahmooni.

Sitä ennen piirtäminen oli sujunut sormella, ja vaikka sekin kätevää, vei kynällä piirtäminen digitaalisen tekemisen seuraavalle asteelle. Nyt olen piirtänyt jonkin aikaa digitaalisesti ja koen sen jopa vahvimmaksi tekniikakseni.

Aihe teokseeni tulikin sitten hieman tekniikkaa jäljessä. Niin kuin aiemmin jo mainitsin, tahdoin sisältää hahmoni, Jurninin, työhöni jollain tapaa. Aloin ideoida digitaalista maalausta, jossa hahmoni olisi metsän keskellä jonkinlaisena keijukaisena puhumassa eläimille.

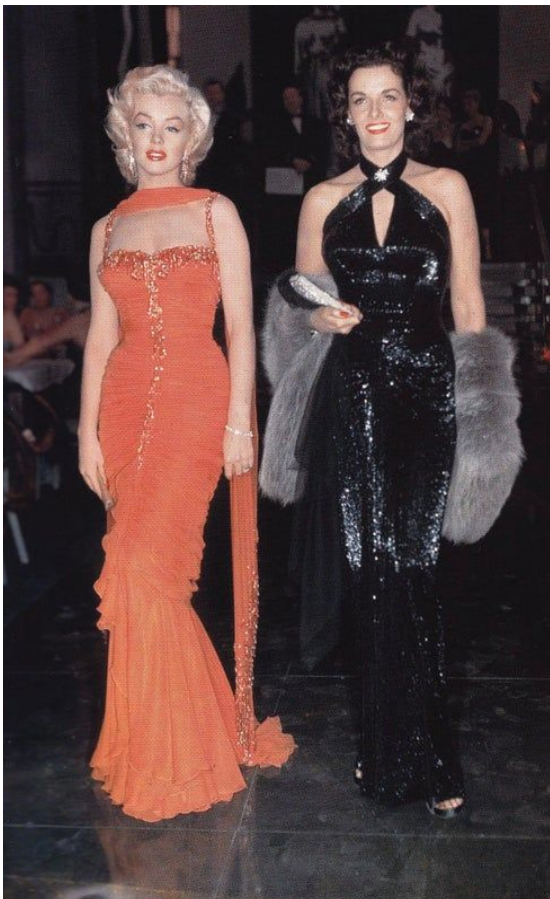
Cher vuoden 1974 Grammy-gaalassa
Kuva: Michael Ochs/Getty Images

Lähdin suunnittelemaan työtäni etsimällä omasta mielestäni hienoimpia asuja lähihistoriasta, jotka todella tekivät minuun henkilökohtaisesti vaikutuksen. Loin Pinterest -taulun, johon kokosin kuvia mahdollisista asuista, joita tulisin teoksessani käyttämään. Vaihtoehtoja oli monia, mutta lopulta päädyin ottamaan asut teokseeni edesmenneeltä Prinsessa Dianalta, Marilyn Monroelta, Audrey Hepburnilta, Cheriltä sekä ikoniselta Twiggyllä. Ajatukseni oli paperinukkemaisesti pukea Jurnin ikonisiin asuihin, joita hän itsekin mieluusti käyttäisi. Asuissa siis yhdistyvät omat ja hahmoni ajatukset.

Tahdoin panostaa asuihin ja niiden yksityiskohtiin tehden niille kunniaa. Yritin samalla poistua mukavuusalueeltani piirtäen vaatteita, sillä ne ovat usein heikkouteni ja yleensä välttelen monimutkaisia asuja parhaani mukaan. Halusin haastaa itseäni myös tekemällä useamman kuin pari teosta, joten päädyin viiteen. Tavoitteenani oli tehdä niistä mahdollisimman yhtenäiseltä näyttävä sarja, mutta samalla tehdä jokainen niistä yksitellen, että ne pärjäisivät myös yksilöinä.

Audrey Hepburnin ikoninen asu Kaunis Sabrina -elokuvasta
Kuva: Paramount Pictures

Marilyn Monroe Jane Russelin kanssa elokuvassa Gentlemen Prefer Blondes
Kuva: 20th Century Studios

Teokseeni ottama Twiggyyn asu
Kuva: Popperfoto/Getty Images

Idea lopputyöhöni syntyi kuin tyhjästä. Päähäni putkahti ajatus, mitä jos tekisinkin jotain muotiin ja menneisiin ikoneihin liittyvän lopputyön vielä niin, että saisin säilytettyä edes osan alkuperäisestä suunnitelmastani.

Löydettyäni ja karsittuani asut, joita halusin lopputyössäni käyttää, lähdin luonnostelevaan ensimmäisiä töitä. Käytin asennoissa apunani erilaisia referenssikuvia. Erityisesti näyttöni täyttyi pukujen referenssikuvista, sillä tahdoin todella imitoida niitä ja toteuttaa asut parhaani mukaan.

Ajankäyttöni teosten tekemisen kanssa heitteli paljon. En ole ylpeä siitä, että saatoin välillä unohtaa työn tekemisen viikoksi, mutta olen tyytyväinen, että ehdin kuitenkin ajoissa. Paha tapani onkin jättää asiat usein viimeinkin. Siitä ei kylläkään useimmiten aiheudu mitään harmia, sillä voin sanoa, että toimin hyvin paineen alla. Deadlinet ovat niin sanotusti ystäviäni.

Mutta sitten, kun työskentelin, työskentelin pitkään ja tarmokkaasti. Sain teoksia tehdessäni "purkauksia", parin kolmen päivän tehojaksoja, jolloin saatoin saada miltei yhden työn loppuun. Se kieltämättä vei voimani sitten taas vähäksi aikaa. Piirtäminen ja taiteen luominen on minulle hyvin vaihtelevaa: välillä piirrän innoissani monta tuntia niin, että jalkani ovat lopulta melkein puutuneet, välillä en saa kynää nostettua tai suutun, kun piirtämäni asia ei onnistukkaan niin kuin olisin halunnut. Taiteen tekeminen vaikuttaa myös sen takia vahvasti mielialaani.

1) Ruma luonnos siitä, mitä tuleman pitää.

Mutta nyt itse lopputyöni työskentelyprosessista. Jokainen työ eteni minulle tutulla kaavalla, joka menee seuraavasti: 1) aluksi hahmottelen parissa minuutissa idean tabletilleni, jonka jälkeen siirryn seuraavaan vaiheeseen eli 2) alan parannella ja tarkentaa luonnostani. Kunnollinen luonnostelu vie minulta aina useamman tunnin, sillä tahdon, että luonnoksestani löytyy kaikki, mitä aion lopulta piirtää. Olen huomannut, että muuten unohdan tärkeitäkin asioita piirroksistani. 3) Virallisen luonnoksen jälkeen siirryn rajaamaan luonnokseni, toisin sanoen teen lineartin. Lineart on yksi lempi vaiheistani piirroksen teossa. Se on rentouttava ja palkitseva prosessi. Erottelun lineartin monelle eri kerrokselle tai layerille. Esimerkiksi ihon ja vaatteiden lineart ovat eri layerilla. Tämä helpottaa työtäni seuraavissa vaiheissa.

2)

3)

4) Seuraavaksi väritän piirrokseni pohjaväreillä, joiden päälle lähden sitten varjostamaan.
5. vaihe onkin varjostaminen ja kontrastien hakeminen. Tässä vaiheessa tarkennan kaikki yksityiskohdat ja hion työni loppuun. Varmasti myös aikaa vievin työskentelyvaiheeni.

4) Pohjavärien lisääminen. Referenssit tärkeitä värien kannalta.

5) Teoksen viimeistely varjostamalla ja yksityiskohdilla.

Hieman itsearviointia. Olen helpottunut, mutta myös haikea lopputyöni loppuun saamisesta. En asettanut itselleni lopputyön suhteen muita kunnollisia tavoitteita kuin sen, että saisin tuotettua useamman kuin vain pari työtä. Pääsin jopa hieman ihmeekseni tavoitteeseeni, sillä hetkittäin epäily ja pelko siitä, etten tulisi saamaan teoksia valmiiksi oleili kanssani. Olen tyytyväinen aikaansaannokseeni, vaikkakin nyt löydän teoksista asioita, joita olisin halunnut tehdä toisin. Ne tosin liittyvät enemmän vain piirtotyyliini ja tyyllisiin ratkaisuihin, jotka tein monta kuukautta sitten ja olisin nyt tehnyt toisin. Epäroin myös teoksieni taustaa, sillä minulla ei alun perinkään ollut ajatusta, millaisiksi haluaisin tehdä ne. En vielä ole varma pidätkö taustasta, mutta nyt on myöhäistä muuttaa, am I right.

Muuten lopputyöni miellyttää minua, ja minusta se onnistui hyvin sekä suunnitelmieni mukaan. Minulle ei tullut sellaista tunnetta, ettei työni olisi vastannut sitä, mitä alun perin kuvittelinkin sen vastaamaan. Kun itse työ miellyttää minua, ajankäyttö oli toisaalta yksi suurimmista ongelmistani. Koska en käynyt viikoittain koululla tekemässä työtäni, aloittaminen kotona oli monesti vaikeaa, ja tuntui jopa siltä, etten tulisi saamaan lopputyötäni valmiiksi ollenkaan. Toisaalta kotona tekeminen antoi minulle rauhan ja täyden keskittymisen minulle mieleisimmässä paikassa työstäni lopputyötäni. Onneksi pelkoni eivät toteutuneet ja sain pienestä kiireestä huolimatta kaiken tehtyä. Olisin silti voinut ajankäytön kohdalla olla paljon parempi.

Tätä itsearviointia kirjoittaessani pääni lyö kieltämättä hieman tyhjää. Portfolion kirjoittamista aloittaessani tuntui, että tulisin vuodattamaan tähän osioon kaikkein eniten itsestäni ja työstäni, mutta nyt mieleeni ei tule mitään. Mietin, onko se sitä, ettei lopputyöni enää hätkäytä minua, mutta sitten taas, kun näen sen, iloisuus ja ylpeys työstäni palaa.

Mietteitä portfolion loppuksi. Toivon jatkavani taivaltani kuvataiteen parissa vielä kauan. En ollenkaan usko, että koskaan tulisin luopumaan piirtämisestä ja taiteen tekemisestä kokonaan. Olisi unelma, jos voisin jopa tehdä taiteen tekemisestä itselleni ammatin tulevaisuudessa. En tosin ole varma, miltä tulevaisuuteni näyttää. Taide on kuitenkin minulle yksi vahvimpia ilmaisutapojani ja olisi todellinen sääli päästää se menemään. Onneksi se ei ole suunnitelmissani.

Lähteet

Seta (2021): Sateenkaari sanasto

Erityiset kiitokset ystäväilleni Emma Bertlingille sekä Vilja Hartikalle. Tahdon kiittää Emmaa minua suuresti auttaneesta ideoinnista ja ideoista sekä vertaistuesta lopputyön tekemisessä. Viljalle kiitos tuesta ja lopputyöni nimen keksimisestä, kun en siihen itse kyennyt. Kiitos kuuluu myös opettajalleni Merja Honkkilalle ohjauksesta ja lopputyöni todellisesta toteuttamisesta.